

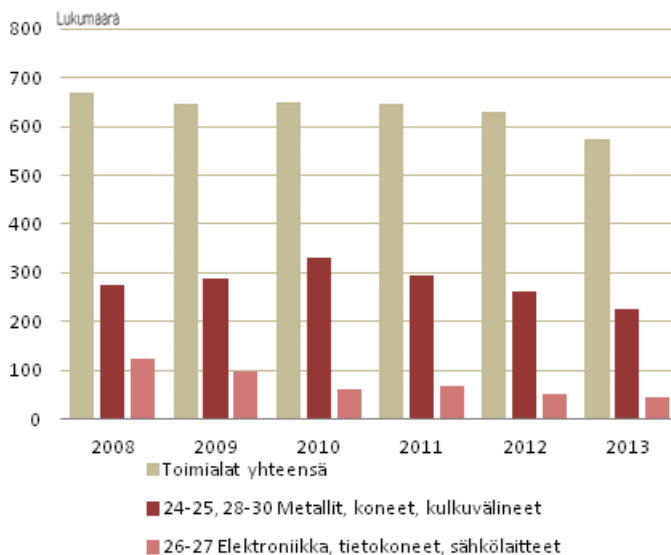
Patentointi 2013

Suomalaisille yrityksille myönnettiin edellisvuosia vähemmän patenteja kotimaassa vuonna 2013

Tilastokeskuksen mukaan suomalaisten yritysten ja yhteisöjen saamat patentit vähenivät vuonna 2013 noin yhdeksän prosenttia vuoden takaisesta. Yhteensä suomalaisille yrityksille ja yhteisöille myönnettiin 573 patenttia, määrän laskiessa alimmalle tasolleen kuuteen vuoteen.

Erityisesti metalliteollisuuden saamat patentit vähenivät jatkaen vuodesta 2010 alkanutta laskutrendiään. Metalliteollisuudelle myönnettyt patentit laskivat 13 prosenttia edellisvuodesta, ja 32 prosenttia vuodesta 2010. Myös elektroniikan toimialalle myönnettyjen patenttien määrä jatkoi loivaa laskuaan.

Suomessa yrityksille ja yhteisöille myönnettyt patentit eräillä toimialoilla vuosina 2008–2013

Suomalaiset yritykset ja yhteisöt myös hakivat patenteja edellisvuosiin nähden niukemmin. Vuonna 2013 suomalaiset yritykset ja yhteisöt hakivat yhteensä 1252 patenttia, määrän laskiessa kolme prosenttia edellisvuodesta. Myös suomalaisten yritysten ja yhteisöjen hakemat hyödyllisyysmallit vähenivät kolmella prosentilla vuodesta 2012, metalliteollisuuteen kohdistuneiden hakemusten määrän vähentyessä noin 19 prosenttia.

Sisällys

Patenttioikeuksia haettiin ja myönnettiin Suomessa viime vuosia vähemmän.....	3
1. Suomessa haetut ja myönnetty patentit.....	3
2. Suomalaisten keksijöiden hakemia patenttioikeuksia ulkomailla.....	4
3. Hyödyllisyysmallit ja eurooppapatentit Suomessa.....	5

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa haetut patentit 1985, 1990, 1995, 2000 ja 2005–2013.....	7
Liitetaulukko 2. Kotimaiset patenttihakemukset alueittain 2009–2013.....	7
Liitetaulukko 3. Yritysten ja yhteisöjen kotimaassa hakemat ja yrityksille ja yhteisöille kotimaassa myönnetty patentit toimialoittain (TOL 2008) 2013.....	8
Liitetaulukko 4. Suomessa voimaansaatetut eurooppapatentit IPC-lohkoittain ja maittain 2013.....	8
Liitetaulukko 5. Yrityksille ja yhteisöille myönnetty eurooppalaiset patentit toimialoittain (TOL 2008) 2012 ja 2013.....	9
Liitetaulukko 6. Yritysten ja yhteisöjen kotimaassa hakemat hyödyllisyysmallit toimialoittain (TOL 2008) 2012 ja 2013.....	9

Kuviot

Kuvio 1. Suomessa haetut patentit IPC-lohkoittain, 2013.....	3
Kuvio 2. Kotimaisten patenttihakemusten aluejakauma, 2013.....	4
Kuvio 3. Suomessa myönnetty patentit IPC-lohkoittain, 2013.....	4
Kuvio 4. Suomessa haetut hyödyllisyysmallit IPC-lohkoittain, 2013.....	5
Kuvio 5. Eräiden maiden osuudet Suomessa voimaansaatetuista eurooppapatenteista, 2012 ja 2013.....	6
Kuvio 6. Suomessa myönnetty patentit ja voimaansaatetut eurooppapatentit, 2003–2013.....	6

Laatuseloste: Patentointi.....	10
--------------------------------	----

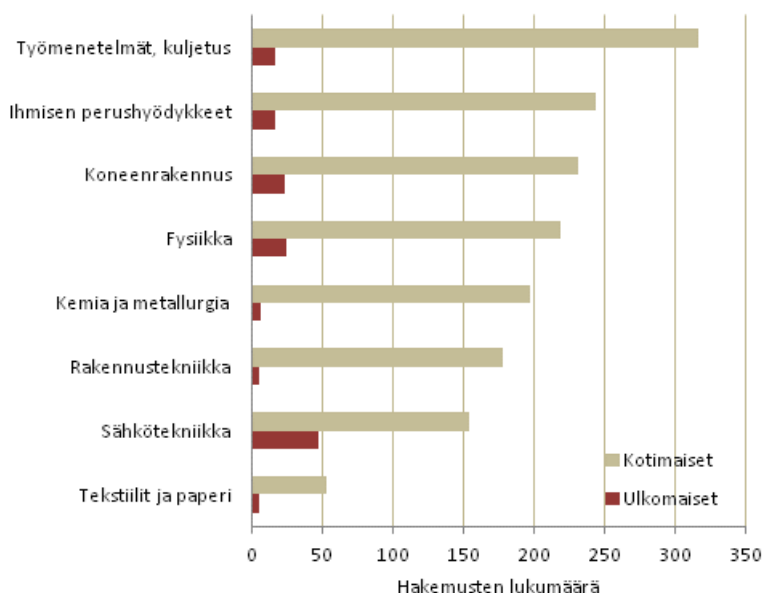
Patenttioikeuksia haettiin ja myönnettiin Suomessa viime vuosia vähemmän

1. Suomessa haetut ja myönnetyt patentit

1.1 Suomessa haetut patentit

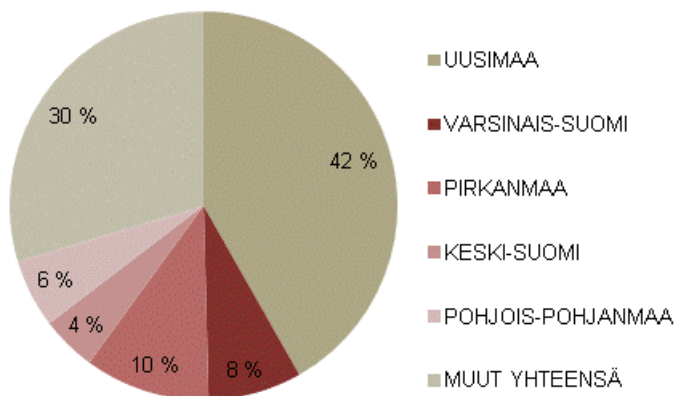
Suomessa haettujen patenttien määrä väheni edellisvuodesta noin viisi prosenttia. Patenttihakemuksia tehtiin yhteensä 1737 kappaletta, joista suomalaisia hakijoita oli 1593 ja ulkomaalaisia 144. Suomalaisten yritysten, yhteisöjen ja yksityisten henkilöiden tekemät patenttihakemukset vähenivät vuoden takaisesta, kun taas ulkomaalaisten lisääntyivät. Ulkomaalaiset hakivat eniten patenteja sähkötekniikkaan (H) ja suomalaiset työmenetelmiin ja kuljetukseen (B) (Kuvio 1). Suurin osa ulkomaalaisista hakijoista oli Yhdysvalloista, mutta myös Saksa ja Japani olivat ahkeria hakijamaita.

Kuvio 1. Suomessa haetut patentit IPC-lohkoittain, 2013

Suomalaisten yritysten ja yhteisöjen kotimaassa hakemat patentit vähenivät kolme prosenttia vuoden takaisesta (1252 hakemusta 536 yrityksen toimesta), ja toimialoittain tarkasteltuna suomalaiset yritykset ja yhteisöt hakivat eniten patenteja metalliteollisuuden toimialalle. Maakunnittain taas suurin osa suomalaista hakijoista sijoittui Uudellemaalle (42 prosenttia), ja joka kymmenes keksijä oli Pirkanmaalta. Myös Varsinais-Suomessa, Pohjois-Pohjanmaalla sekä Keski-Suomessa tehtiin paljon patenttihakemuksia (Kuvio 2).

Kuvio 2. Kotimaisten patenttihakemusten aluejakauma, 2013

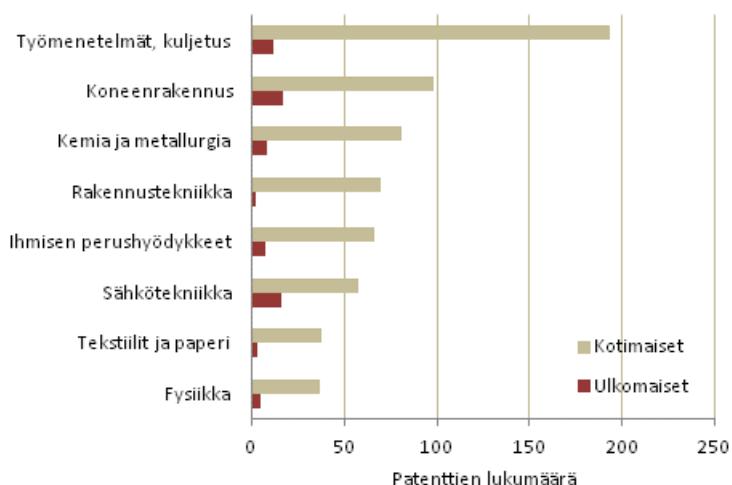

1.2 Suomessa myönnetyt patentit

Suomessa myönnettyjen patenttien määrä jatkoi laskutrendiään (Kuvio 3 ja 6). Suomessa myönnettiin kotimaisille ja ulkomaisille hakijoille yhteensä 711 patenttia, joista suomalaisten yritysten, yhteisöjen ja yksityisten hakijoiden saamia patenteja oli 641 ja ulkomaalaisten 70. Etenkin ulkomaalaisten hakijoiden saamat patentit Suomessa vähenivät rajusti, ulkomaalaisille myönnettyjen patenttien määrän lähes puolittuessa vuoden takaisesta. Suomalaisten yritysten ja yhteisöjen saamat patentit taas vähenivät noin yhdeksän prosenttia vuoden takaisesta; 573 patenttia 239 yrityksen toimesta.

Suurin osa patenteista saaneista ulkomaalaisista hakijoista oli kotoisin Saksasta ja Yhdysvalloista. IPC-lohkon mukaan myönnetyt patentit sijoituivat ulkomaalaisten yrityshakijoiden puolesta eniten koneenrakennukseen (F) ja sähkötekniikkaan (H) (Kuvio 3), suomalaisten hakijoiden taas työmenetelmiin ja kuljetukseen (B).

Kuvio 3. Suomessa myönnetyt patentit IPC-lohkoittain, 2013

2. Suomalaisten keksijöiden hakemia patenttioikeuksia ulkomailla

Euroopan patenttivirasto (EPO) myönsi suomalaisille yrityksille ja yhteisöille yhteensä 645 patenttia, joka oli hieman edellisvuotta vähemmän. Patenteja saaneiden yritysten määrä pysytteli kuitenkin samana; 173 yritystä. Suosituin päätoimialaluokka, johon patenteja myönnettiin, oli teollisuus, josta melkein puolet kaikista suomalaisille myönnetyistä patenteista kohdistui elektroniikan alaan.

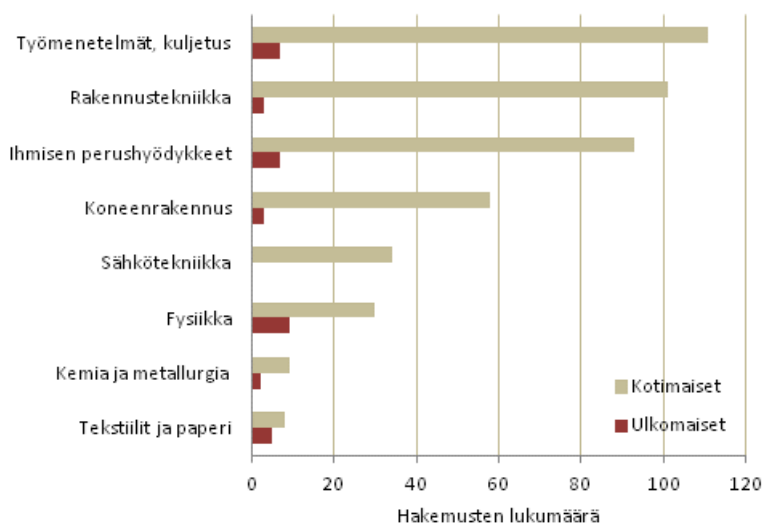
3. Hyödyllisyysmallit ja eurooppapatentit Suomessa

3.1 Hyödyllisyysmallihakemukset Suomessa

Hyödyllisyysmallihakemuksia tehtiin Suomessa hieman edellisvuotta enemmän, yhteensä 480 kappaletta, joista 444 hakemusta oli suomalaisten hakijoiden jättämiä. Ulkomaalaisten yritysten ja yksityishenkilöiden tekemät hakemukset lisääntyivät, kun taas suomalaisten pysyivät vuoden takaiseen määräänsä nähden samana. Kotimaisista hyödyllisyysmallihakemuksista yritysten osuus oli 262 hakemusta ja yksityisten 182 hakemusta, yksityishenkilöiden tekemien hakemusten määrän lisääntyessä yhdeksällä, ja yritysten vastaavasti vähentyessä samalla hakemusten lukumäärällä.

Eniten kotimaisia hakemuksia tehtiin IPC-luokkaan työmenetelmät ja kuljetus (B), johon melkein joka kolmas hakemuksen tehnyt suomalainen yritys jätti hyödyllisyysmallihakemuksen. Ulkomaalaiset hakijat taas suosivat lohkoja ihmisen perushyödykkeet (A), työmenetelmät ja kuljetus (B) sekä fysiikka (G), joista fysiikkaan tehtiin eniten hakemuksia. Toisin kuin patenttihakemuksien kohdalla, IPC-lohkoon H eli sähkötekniikka ei kohdistunut yhtään ulkomaalaisten tekemää hakemusta. (Kuvio 4)

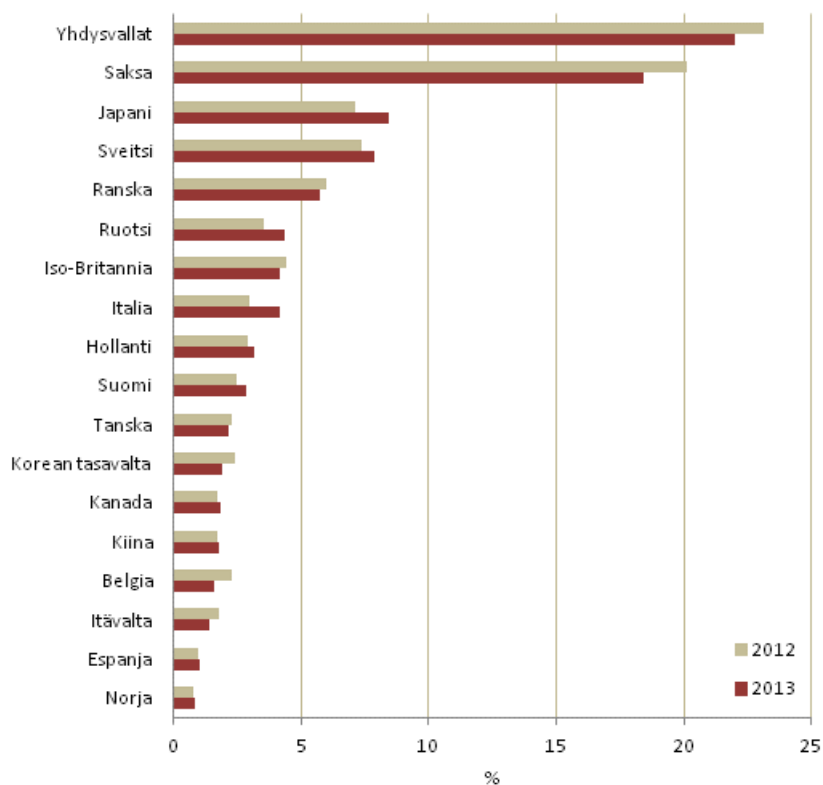
Kuvio 4. Suomessa haetut hyödyllisyysmallit IPC-lohkoittain, 2013

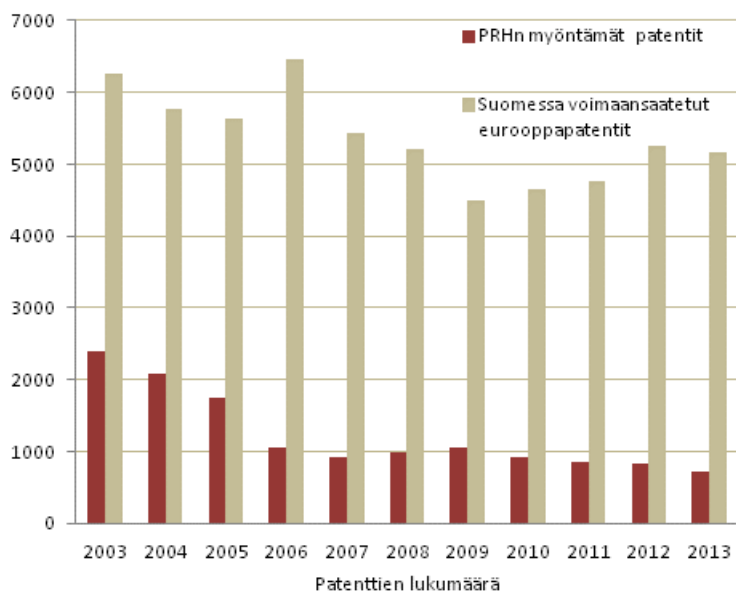
3.2 Suomessa voimaan saatetut eurooppapatentit

Suomessa saatettiin voimaan 5164 eurooppapatenttia vuonna 2013, joka oli 88 patenttia vähemmän kun edeltävänä vuonna. Eurooppapatenttien yleisimmät haltijamaat olivat Yhdysvallat, Saksa ja Japani (Kuva 5 ja 6). Suosituimmat alat, joissa eurooppapatentteja voimaansaatettiin, olivat kemian ja metallurgian (C) sekä ihmisen perushyödykkeiden (A) IPC-lohkot.

Kuvio 5. Eräiden maiden osuudet Suomessa voimaansaatetuista eurooppapatenteista, 2012 ja 2013

Kuvio 6. Suomessa myönnetyt patentit ja voimaansaatetut eurooppapatentit, 2003–2013

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Suomessa haetut patentit 1985, 1990, 1995, 2000 ja 2005–2013

Vuosi	Hakija				
	Yksityinen henkilö	Yritys/yhteisö	Kotimaiset yhteensä	Ulkomaiset hakijat	Hakemukset yhteensä
1985	681	1038	1719	3480	5199
1990	708	1360	2068	4414	6482
1995	731	1393	2124	4240	6364
2000	695	1883	2575	338	2913
2005	464	1371	1835	226	2061
2006	419	1394	1813	205	2018
2007	452	1349	1801	211	2012
2008	401	1397	1798	148	1946
2009	401	1403	1804	127	1931
2010	375	1356	1731	102	1833
2011	385	1261	1646	128	1774
2012	407	1290	1697	128	1825
2013	341	1252	1593	144	1737

Liitetaulukko 2. Kotimaiset patenttihakemukset alueittain 2009–2013

Maakunta	Vuosi				
	2009	2010	2011	2012	2013
	Hakemukset yhteensä	Hakemukset yhteensä	Hakemukset yhteensä	Hakemukset yhteensä	Hakemukset yhteensä
Maakunnat yhteensä	1804	1731	1646	1697	1593
Uusimaa	701	643	602	632	663
Itä-Uusimaa ¹⁾	26	24			
Varsinais-Suomi	150	107	123	136	124
Satakunta	45	48	43	51	45
Kanta-Häme	54	32	62	42	29
Pirkanmaa	162	207	168	168	166
Päijät-Häme	63	56	41	41	37
Kymenlaakso	23	32	23	23	20
Etelä-Karjala	30	33	43	46	54
Etelä-Savo	43	35	59	71	56
Pohjois-Savo	85	83	65	57	59
Pohjois-Karjala	40	37	38	45	27
Keski-Suomi	111	115	81	86	73
Etelä-Pohjanmaa	16	28	23	29	22
Pohjanmaa	56	52	69	82	65
Keski-Pohjanmaa	8	8	5	10	6
Pohjois-Pohjanmaa	95	109	101	93	91
Kainuu	16	14	14	9	11
Lappi	13	19	19	23	19
Ahvenanmaa	1	2	2		3
Tuntematon / ulkomaat	67	47	65	53	28

1) Liitettiin Uudenmaan maakuntaan 1.1.2011

Liitetaulukko 3. Yritysten ja yhteisöjen kotimaassa hakemat ja yrityksille ja yhteisöille kotimaassa myönnetty patentit toimialoittain (TOL 2008) 2013

Toimiala	Kotimaiset patenttihakemukset 2013		Kotimaassa myönnetty patentit 2013	
	Hakemukset	Yritysten lukumäärä	Patentit	Yritysten lukumäärä
Yhteensä	1252	536	573	239
C Teollisuus yhteensä	745	244	376	126
10-12 Elintarvikkeet, juomat, tupakka	14	5	5	5
13-15 Tekstiilit, vaatteet, nahkatuotteet	3	1	5	5
16-17 Puunjalostusteollisuus	84	20	26	3
19-22 Öljy, kemialliset tuotteet, kumi, muovi	67	27	42	16
24-25, 28-30 Metallit, koneet, kulkuvälineet	391	114	226	56
26-27 Elektroniikka, tietokoneet, sähkölaitteet	137	45	45	23
Muu teollisuus	49	32	27	18
D, E Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	4	4	11	7
F Rakentaminen	51	36	6	5
G Tukku- ja vähittäiskauppa	49	35	28	22
J Informaatio ja viestintä	79	54	22	16
72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	92	32	22	7
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, pl. 72	105	68	42	32
Muut toimialat	127	63	66	24

Liitetaulukko 4. Suomessa voimaansaatetut eurooppapatentit IPC-lohkoittain ja maittain 2013

Patentin haltijan kotimaa	Patentit yhteensä	A: Ihmisen perushyödykkeet	B: Työmenetelmät, kuljetus	C: Kemia ja metallurgia	D: Tekstiilit ja paperi	E: Rakennus-tekniikka	F: Koneenrakennus	G: Fysiikka	H: Sähkötekniikka
Maat yhteensä	5164	1139	869	1255	192	159	301	467	782
Yhdysvallat	1136	315	94	363	39	8	46	110	161
Saksa	951	142	242	190	60	50	82	92	93
Japani	435	64	50	132	10		10	39	130
Sveitsi	407	133	73	109	6	7	22	33	24
Ranska	298	48	74	82	5	10	15	31	33
Ruotsi	226	41	51	24	16	19	15	22	38
Iso-Britannia	214	64	27	62	5	1	15	27	13
Italia	214	57	54	47	4	6	19	15	12
Hollanti	164	34	33	41	7	10	9	13	17
Suomi	147	9	40	15	21	8	9	12	33
Tanska	111	28	15	35	3	7	8	5	10
Korean tasavalta	100	6	2	7	1			5	79
Kanada	96	26	7	14	3		2	14	30
Kiina	92	8	5	10	1		2	3	63
Belgia	82	22	17	19	1	9	9	4	1
Itävalta	74	16	21	7	6	5	8	6	5
Espanja	53	18	8	14		7	2	3	1
Norja	43	12	13	6		1	5	3	3
Muut maat yhteensä	321	96	43	78	4	11	23	30	36

Liitetaulukko 5. Yrityksille ja yhteisöille myönnetyt eurooppalaiset patentit toimialoittain (TOL 2008) 2012 ja 2013

Toimiala	Euroopan patenttivirusasto 2012		Euroopan patenttivirusasto 2013	
	Patentit	Yritysten lukumäärä	Patentit	Yritysten lukumäärä
Yhteensä	656	173	645	173
C Teollisuus yhteensä	512	116	540	114
10-12 Elintarvikkeet, juomat, tupakka	5	3	2	2
13-15 Tekstiilit, vaatteet, nahkatuotteet	2	2	3	1
16-17 Puunjalostusteollisuus	17	8	18	7
19-22 Öljy, kemialliset tuotteet, kumi, muovi	32	18	23	11
24-25, 28-30 Metallit, koneet, kulkuvälineet	126	51	175	50
26-27 Elektroniikka, tietokoneet, sähkölaitteet	313	26	301	26
Muu teollisuus	17	8	18	17
D, E Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto				
F Rakentaminen	37	2	2	2
G Tukku- ja vähittäiskauppa	10	8	14	13
J Informaatio ja viestintä	16	11	10	8
72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	15	7	20	10
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, pl. 72	26	16	31	17
Muut toimialat	40	13	28	9

Liitetaulukko 6. Yritysten ja yhteisöjen kotimaassa hakemat hyödyllisyyksimallit toimialoittain (TOL 2008) 2012 ja 2013

Toimiala	Vuosi 2012		Vuosi 2013	
	Kotimaiset hakemukset	Yritysten lukumäärä	Kotimaiset hakemukset	Yritysten lukumäärä
Yhteensä	271	204	262	206
C Teollisuus yhteensä	164	111	141	102
10-12 Elintarvikkeet, juomat, tupakka	4	3	2	2
13-15 Tekstiilit, vaatteet, nahkatuotteet	4	4	4	4
16-17 Puunjalostusteollisuus	19	12	6	6
19-22 Öljy, kemialliset tuotteet, kumi, muovi	22	18	10	10
24-25, 28-30 Metallit, koneet, kulkuvälineet	80	53	65	48
26-27 Elektroniikka, tietokoneet, sähkölaitteet	22	8	24	10
Muu teollisuus	13	13	30	22
D, E Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	4	2	1	1
F Rakentaminen	23	20	19	17
G Tukku- ja vähittäiskauppa	32	28	35	27
J Informaatio ja viestintä	10	9	8	8
72 Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen	2	2	10	7
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, pl. 72	28	25	28	27
Muut toimialat	8	7	20	17

Laatuseloste: Patentointi

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Patentointia kuvaava tilasto sisältää Suomessa haetut ja myönnetyt patentit sekä tietoja suomalaisten hakijoiden kansainvälisestä patentoinnista ja Suomessa haetuista hyödyllisyysmalleista.

Tietoja käyttävät tiede- ja teknologiahallinto ja muut viranomaiset sekä tutkijat. Patentti-indikaattorit ovat keskeisiä innovaatiotoiminnan tuloksia kuvaavia indikaattoreita.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Patentti on keksijälle tai keksinnön oikeudenhaltijalle valtuutetun viranomaisen myöntämä määräaikainen (yleensä 20 vuotta) yksinoikeus keksinnön hyödyntämiseen. Patentin myöntämisen ehtona on, että keksinnön on oltava uusi, keksinnöllinen eli ei-ilmeiseen tietoon perustuva ja sovellettavissa teolliseen käyttöön.

Kansainvälinen patenttiluokitus (International Patent Classification) on WIPO:n (World Intellectual Property Organization) ylläpitämä keksinnön teknologiaa kuvaava luokitus. Luokitus käsittää kahdeksan päälohkoa, jotka edelleen jakaantuvat alalohkoihin ja alaryhmiin. Tilastoinnissa käytetään hakemuksissa ensin ilmoitettua ipc-luokkaa.

Yritysten ja yhteisöjen toimialajaottelu perustuu Tilastokeskuksen luokitukseen Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Aluetiedot perustuvat hakemuksessa ilmoitettujen keksijöiden osoitetietoihin. Aluetieto määritellään kuntatasolla, mutta julkaistaan maakunta- ja seutukuntatasolla Tilastokeskuksen kulloisenkin vuoden alueluokitusten mukaisesti (Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot, Tilastokeskus, käsikirjoja 28).

1.3 Lait ja asetukset

Tiede- ja teknologiatilastojen tuotannossa sovelletaan tilastolakia (280/2004). Lisäksi tilastojen laadintaa ohjaa EU:n tiede- ja teknologiatilastoja koskeva Komission asetus N:o 995/2012.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Patentoinnin perustiedot saadaan Patentti- ja rekisterihallituksen toimittamista kotimaisista patenttietiedoista sekä kansainvälisten patenttien osalta Euroopan patenttinviraston Patstat -tietokannasta. Tiedot sisältävät kaikki suomalaisten hakijoiden jättämät hakemukset. Yritysten ja yhteisöjen hakemus- ja patenttikohtaisiin tietoihin lisätään yritystunnus, jonka avulla aineistoa täydennetään Tilastokeskuksen yritysrekisterin tiedoilla.

Aluetietona käytetään OECD:n suositusten mukaisesti hakemuksessa ilmoitettua keksijätietoa. Useamman keksijän tilanteessa aluetieto ositetaan eri kuntiin yhtä suurilla osuuksilla.

Hakija-/haltijatieto määräytyy patenttihakemuksessa ensimmäisenä mainitun hakijan perusteella.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laadinnassa noudatetaan OECD:n suosituksia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Patentointia koskeva tilasto ilmestyy vuosittain. Julkistamisajankohta on tilastovuotta seuraava lokakuu.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Erillisselvityksiä tuotetaan asiakkaiden tilauksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Suomessa haettujen patenttien tilasto alkaa vuodesta 1972. Euroopan patenttioviraston kautta ja Yhdysvalloissa haettujen patenttien tiedot alkavat vuodesta 1985. Myönnettyjen patenttien aikasarja alkaa vuodesta 1990. Nämä aikasarjat sisältävät lisätyt yritysten y-tunnukset. Yritysten tunnusten vaihtumista ja muita yritysmuutoksia ei ole huomioitu, vaan tunnus on kunkin tilastovuoden mukainen. Yrityksen toimiala määritellään kunkin tilastovuoden rekisteritietojen perusteella, eli mahdolliset toimialamuutokset heijastuvat tilaston aikasarjoihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Patenttitietojen lähteenä olevan tietokannan tietojen päivityksistä johtuen tiedoissa voi olla eroja Patentti- ja rekisterihallituksen julkaisemiin tilastoihin verrattuna. Saatuja tietoja ei enää päivitetä Tilastokeskuksessa.

Samoin kansainvälisissä vertailuissa voi olla eroja muiden tahojen tuottamiin tilastoihin erilaisista poimintakriteereistä ja tietokantojen päivittämisestä johtuen.

Lisätietoja

Heidi Pirkola 029 551 3246

Vastaava tilastojohtaja:

Hannele Orjala

tiede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Patentointi 2013. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-2051 (pdf)*